

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsmezei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50
Egy óra 85 kr.

Egyes szám ára 10 kr. a vasárnapi szám 15 kr.

Közigazgatásunk.

Van már főispánja Bács-Bodrogh vármegyének, ha való az a szárnyaló hír, hogy dr. Vojnits István szabadkai s bajai főispán lett kinevezve. E kinevezés késett, sőt most sem publikálják, a minek okául azt híresztelik, hogy dr. Vojnits nem volt hajlandó föltétlenül elfogadni a megyei főispánságot.

Kikötötte, hogy ő a vármegyében purifikálhasson s a belügyminis-ter e törekvésében támogassa.

Jobb hír nem is előzhette meg kineveztetését, mint ez.

Sha való, a mit Fama asszony regél, akkor Vojnits István dr. főispánsága a legszebb auspiczi-umok között veszi kezdetét. Mi — ellenzék — nem viseltetünk bizalommal a kormány iránt, nem viseltethetünk tehát főispánjai iránt sem több bizalommal.

De azért nincs s nem lehet kizárva az, hogy a nagyszámú kortes főispánok közt akadjon egy, a ki nem abban leli ambi-tióját, hogy minél több mamel-ukot liferáljon a képviselőháznak, hanem tisztességes közigazgatást akar teremteni.

Nem felelne meg az ellenzék hazafias feladatának, ha az ily főispánt már apriori bizalmatlan-ságai venné körül, ha működése elé akadályokat akarna gördi-teni.

Senki Bácsmezyét jobban, mint dr. Vojnits, a ki volt megyei aljegyző, volt a hódásgh kerületben orsz. képviselő, nem ismerheti. Senki nálánál nem lehet hivatot-tabb a purifikáció ostorát végig-suhogtatni. Független, nagy va-gyonú férfit, a ki nincs rá szorul-va sem a kormány kegyeire, sem a főszolgabírák hizelkedéseire.

Ha akar: lesz módja puri-fikálni.

Mult számunkban közöltünk egy levelet, melyben halomszámra foglaltatnak oly vádak, a melyek

közül egy is elégséges volna szio-ru vizsgálat megindítására.

De azért a megyei előjáróság, az alispán eleddig mit sem tett.

Nem is fogja megmozdítani a dolgot, mert hozzá van szokva, hogy évtizedeken át hangoztatjuk a panaszokat, és soha se hede-ritettek azokra.

Miért?

Mert a sajtót kutyába veszik. Ők positiv feljelentéseket várnak, ők azt akarják, hogy valaki saját személyében álljon ki a vádak terére, hogy azután agyon vexál-hassák e vakmerőségeért.

A sajtó panaszaira süketek és vakok. Pedig illetékes és meg-engedett foruma, sőt jogállamhoz méltó eszköze a sajtó a közál-lapotok fölötti rekriminatioknak. Ama hitben, hogy az új főispán nem fog a sajtóban elhangzó pa-naszok elől sem elzárkozni, — hozzájárulunk mindama várako-záshoz, melyet a közvélemény Voj-nits István főispáni működéséhez fűz.

Vármegyei sáfárkodás.

I. A tiszti nyugdíjalap.

Bács-Bodrogh vármegyénél két közérdekű nyugdíjalapot is kezelnek, u. m. a vármegyei tiszti karét s a községi jegyzőkét. Egyrészt ezen ala-pok humanus rendeltetése, másrészt pedig a hozzájárulást teljesítő nagy közönség tájékoztatása teszi köteles-ségünké, hogy az 1894-ik évre vonat-kozólag közelebb kiadott számadások-hoz hozzájáruljunk.

Mikor a vármegyei nyugdíjsza-bályzat alkottatott, azt hozták fel fő-érvül annak szükséges volta mellett, hogy így a többé meg nem felelő vagy önhibáján kívül kimaradt tiszt-viselőt nem lesz szükség tovább is a közügy rovására megtérni, hanem meg lehet tőle tisztességes módon szaba-dulni, annélkül, hogy a közszolgálat-ban elkopva, kenyér nélkül szélnek bocsájtatnék.

Humanus szempontból nincs is

kifogás ezen méltányos álláspont ellen; de igenis szó fér ahhoz a gyakorlat-hoz, melyet alkalmazásában már is meghonosítottak azok, akinek ezen diszkrétionális jog a kezükre bízott.

Egy pár példa kellő fényt vet a rendszerre.

Két árvaszéki ülnököt a volt főispán még nagy restaurációkor (R. J. s Sz. M. személyében) kihagyott azzal a megokolással, hogy már öregek lévén, nem győzik a munkát, miattok szaporodott ugy fel az árvaszéknél a restáncia. Penzionálták is őket 652 illetve 668 frttal, — és rá egy óra *ugyanaz a főispán kinevezte őket ugyanarra az állásra*, hogy most már — *mikor egy hónappal még öregebbek s munkaképtelenebbek lettek*, — dolgozzák hát föl az *öncsinálta restántiát*. Büntetésből kaptak hát a *pénzió hegyébe külön* is fizetést. Éppen így járt R. M. sokáig volt csajkás főszolgabíró 680 frt nyugdíja mellett.

Másokat ismét nyugdíjaztak anél-kül, hogy ezt akár az ügymenet, akár az illetők kora követelte volna, s csináltak a közönség nyakára szükség-telen terheket részint azért, mert az illető helyét eligérték másnak, részint mert az illető a választásoknál nem viselte magát elég *engedelmesen*. Mind-nyájan látjuk, például, hogy dr. Sági Samunak ki kellett maradni a járásor-vosságból, mert a helye kellett más-nak; ugyancsak az a más és érdek-társai kedvéért el kellett menni a volt főorvosnak 676 frttal nyugdíjba, noha ő dús gazdag ember s még tovább is *aláírhatta* volna, amit hivatalában évek hosszú során át a vármegyei ik-tató a közegészségügyben köztudo-másulag végzett. Mert tény, hogy az egy sorozást kivéve, minden dolgát B. Jóska látta el egész az utolsó idő-ig. Im ezekért kell dr. Ságinak nyug-díjat huznia s viruló egészségben to-vább praktizálva a szemünk előtt, minden elsején nyugtát írnia, pedig hát tud is, akár is szolgálni, de nem hagyják, inkább fizetnek kétfelé a publikum bérére, de a protekciónak érvényesülni kell mindhalálig.

Miért nem szolgálhattak tovább

Késmárky Gyula s Horváth György, volt szolgabírák, holott mindkettő javabeli kora ember, s hogy szolgálni képes is lett volna, tényleg igazolja mindkettő azzal, hogy *most még sokkal terhesebb szolgálatot teljesít*, mint volt az azelőtt: amaz ugyanis a Károlyiak uradalmában utazó számvevő, emez még Ó-Becsén a szolgabírósnál járási írnök.

Mindeme visszasságok oka az, hogy a nyugdíjszabályok rosszak, az ellenőrzés lanya s a nyugdíjazási jogosultság nincs kellő pontossággal körülírva.

Mindenekelőtt be kellene tenni a szabályzatba, hogy — mint az államnál van, — a *nyugdíjazás sohasem lehet büntetés*, sem *nem lehet azt igénybe venni beigazolt szolgálati arravalótlanság hiában*. Ekkor nem fognak a fegyelmi uton való *elmozdítást* érdemlők büntetésül nyugdíjba cseppenni; sem nem fognak egyesek pályát cserélve vagy kigazdagodva nyugdíjat kérni időnap előtt. Végre is ha egy szolgabíró pénzért behordási engedélyeket osztogat, vagy katonamentesítési üzelmekre vetemedik s rajta csipik: akkor azt nem penzionálni, hanem mint hűtlen sáfárt, aki a bizalommal vissza élt, el kell csapni, nem pedig új köztehernek az adó alatt roskadozó közönség nyakába varrni.

Furcsa neme a humanitásnak, hogy az esküszegőt, a bűnpártolót nemcsak nem büntetik, mikor végre tetten érték, hanem még színekürát alkotnak neki a nyugdíjban.

Egyébiránt ez a nyugdíjalap anyagilag jól áll, bár arra is lesz megjegyzés. Az alap ugyanis 226,688 frt 69 kr. tőkét mutat, s ennek kamataiból még az érdekeltek járulékaiból 28197 19 kr. volt a bevétel, és 15 frt hián ugyanannyi a kiadás. Tehát a jövedelem el van költve egész a tőke megtámadásáig, ami nem helyes, mert váratlan, de minden nap beállható balesetek folytán megrendülhet a tőke és mert a tisztviselők hozzájárulása az alaphoz ugyanis igen megerőltető. Ugy, hogy valahányszor egy-egy protekciós nagy ur penzióba mén, mindannyiszor a legszegényebb utolsó írnokat is baleset éri, amennyiben az a reménye, hogy a nyugdíjjáruléka megcsappan, újra meg újra csalódik. És így lesz százak ellenében inhumánussá az a pártkormányzat, mely egyesek — sokszor amugy is dús gazdagok ellen álhumanizmust gyakorol.

A jegyzői nyugdíj egészen más szempontok alá esik, tehát arról külön cikket fogunk hozni.

A választások tisztasága.

A N. U. írja a következőket:

Erdély igazságügyminiszter jóra való, derék, becsületes magyar ember, kinek jóhiszeműségéhez nem fér semmi kétség. Azért, ha ő valamit mond, mindenki tudhatja, hogy annak igaz voltáról ő is meg van győződve. És ha mégis olyat mondott volna, ami a tényekkel ellentétben van, az távolról

sem szándékosan, vagy azért történt, mert valakit félre akart vezetni.

A multkor is Erdély miniszter ur azt találta választói előtt mondani, hogy a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatnak mielőbbi törvényerőre való emeltetését főképp azért szorgalmazza egész erejével, „mert ez a törvény a választások tisztaságát fogja eredményezni.“ Ezt hallva, minden embernek azt kellett következtetnie, hogy Erdély igazságügyminiszternek nincsen forróbb óhaja, mint a választások tisztaságának biztosítása. Mi sem kételkedünk, hogy az igazságügyminiszter ur ezt csakugyan óhajtja, valamint az iránt sincs semmi kétségünk, hogy teljes jóhiszeműséggel mondotta, a mit mondott. Hiszen Erdély ur jóra való, derék, becsületes magyar ember.

Ámde egy miniszterre nézve végzetes szerencsétlenség az, ha a legnagyobb jóhiszeműséggel elmondott szavai is a valósággal ellenkeznek.

Országszerte most van ugyanis folyamatban a képviselőválasztók névjegyzékének összeállítása, tehát az a művelet, mely a választások tisztaságát első sorban van hivatva biztosítani. Mert a választók névjegyzékének mikénti összeállításától nem csak az függ, hogy ki legyen a választó, hanem az is, hogy ki legyen választható. Ez dönt tehát a törvényhozás mikénti megalakulása, valamint afölött is, hogy a választási aktusban azoknak az akaratára érvényesülhessen, kiknek a döntéshez a törvény adja meg a jogot. A választók névjegyzékének

TÁRGYA.

A cserkesz.

— Orosz elbeszélés. —

KOROLENKO VLADIMIRTÓL.
(Vége.)

A cserkesz azonban éberén őrködött. A csendőr kérő pillantást vetett rám. Megértettem, hogy azt akarja, ugorjak fel hirtelen, s kapjam meg hátulról, ami minden esetre veszélyhezó lett volna a cserkeszre s Csepornikov kihasználta volna a helyzetet. Egy kissé megmozdultam. A cserkesz össze-rezzent, vállán keresztül egy pillantást vetett rám, de azért szemmel tartotta a csendőrt is. A kezeimet fejem alá tettem, egy közönyös szemléző tekintetével, amit Csepornikov keserű szemrehányó pillantásokkal kísért, abban a véleményben, hogy ezzel csak semlegességemet akartam jelezni.

A cserkesz kényelmesen hátradőlt a székekben s félig gúnyosan azt kérdezte Csepornikovtól:

- Hova utazol?
- Irkueszig. És maga?
- Nem messze.
- És honnan, ha szabad kérdenem?
- Dekmából.
- Ugy? Van ott a Lenán keresztül szántút?

— Nagyon természetesen! Magam is szánon jöttem Kacsugáik. És te barátam, — mondá Gavrilovnak, — írj gyorsan, a lovak már be vannak fogva.

— Hogyne — mondá Csepornikov, erőltetett nyugalommal. Indulnunk kell. Pusnik ébredezék, be kell fognunk a lovainkat s készülünk az utra.

Ez bámulva nézett rá. A csendőr az ajtófelé ment.

A cserkesz azonban felugrott, mintegy aczélrugó, előkelő mozdulattal visszatolta az ajtótól, hogy egy pillanat múlva ismét a sa, rookban volt, s mintha mit sem sejtene, azt mondta a csendőrnél:

— Várj barátom, együtt megyünk.

Ugy hangzottak ezek a szavak, mint egy barátságos felhívás, amelynek Csepornikov mintha meg lett volna babonázva, eleget tett.

— Ide vele — mondta a cserkesz Gavrilovnak s az utlevél után nyult.

Még nem kész.

— Add ide, ha mondom! Később majd elvégezheted. Gyorsan megragadta az asztalon fekvő papíros. Az arca szigorú, parancsoló tekintetűt öltött, s a mozdulatai olyanok voltak, mint egy felingerelt tigrisé.

— Most ha akarsz, egyült inehetünk, — mondá a cserkesz Csepornikov felé for-

dulva. Várj csak; nem akarod megvenni a kocsimat?

Csepornikov örült, hogy van alkalom a maradásra, azt kérdezte:

— Milyen árt kérsz érte?

— Harmincz rubelt! A børszerszámmal együtt ötven rubel, vedd meg.

Az alkudozás alatt a cserkesz, vágyakozó pillantásokat vetett a szamovárra. A hosszú utazás alatt majd elepedt, s tea után óhajtozott. Gyors léptekkel a szamovárhoz sietett, egy üveggel beöntött magának a már jég hideg italból s kiitta, miközben Pusniknak és nekem mindig hátat fordított, egy hájtásra, annélkül, hogy szeméit levette volna a csendőrről.

Ez égő szemekkel, kipírult, fölhevült arccal állt velle szemben, készen minden pillanatban arra, hogy rárohanjon. Az alkalmas pillanatot azonban elmulasztotta, mert mikor az asztalhoz közeledett, a cserkesz már készen állt a védelemre, noha látszólag egész közönyös állásban, a kezét az övében tartva.

— Nohát add már ide az írást, — mondá neki tompán Csepornikov, hogy mintegy igazolja, heves mozdulatát.

A cserkesz kitépett egy lapot jegyzőkönyvéből, néhány szót írt rá, s mindig éber tekintettel azt az asztalon keresztül a csendőrhöz dobta.

korrekt, törvényes összeállítása tehát első feltétele és alapja annak, mit az igazságügyi miniszter ur is oly forrón óhajtani látszik, tudniillik a választások tisztaságának.

És mégis, mit látunk országszer-
te? Halomszámra érkeznek minden felől a panaszok, hogy az összeíró küldöttségek mindenütt, mondhatni tervszerűen, azon eljárást követik, hogy az összeírásból az ellenzéki választókat tömegesen, sőt még a jelenlegi képviselőket is és azokat, akik netán jelöltek lehetnének, szándékosan kihagyják, olyanokat pedig, akik céljaiknak megfelelnek, az összeírásba jogtalanul felveszik, hogy továbbá az ellenzéki választók nevét, életkorát, foglalkozását szintén tervszerűen hibásan vezetik be, minnek csak az lehet a célja, hogy amint az Nyitrán történt, az ellenzéki választókat hamis ürügyek alatt tömegesen vissza lehessen majdan utasítani.

Azt látjuk tehát, hogy míg a kormány egyik tagja azt hirdeti választói előtt, hogy minden erejével annak a törvénynek megalkotásán lesz, mely a választások tisztaságát fogja eredményezni, addig a kormánynak közegei kün a választókerületekben már az alapján hamisítják meg a választások tisztaságát. Erdély igazságügyi miniszter urat ebben is az a szerencsétlenség üldözi, hogy a tények desavualják azt, amit ő, bizonyosan teljes jóhiszeműséggel mondott. De ez csak a miniszter urnak a szerencsétlensége. Országos szerencsétlenség válnék azonban belőle, ha si-

kerülne a kormánynak keresztül vinni, amit tervez. Mert nem kisebbet czéloz az összeíró küldöttségek ezen eljárása, mint az ellenzéknek teljes kiirtását, hogy az országot jelenleg lenyűgöző párturalom mértéktelemből érvényesülhessen. Ez pedig oly országos csapás volna, mely veszélyeztetné egész alkotmányosságunkat.

Midőn elvbarátainkat erre a vakmerő merényletre és az abban rejlő veszélyekre figyelmeztetjük, felkérjük egyszeremind, hogy ne engedjék legszentebb és legfontosabb alkotmányos jogukat elkobozni. Védekezzenek a törvénytiprás ellen, éljenek törvényadta felszólamlási jogokkal. Az 1874. évi XXXIII. törvényzcikk IV. fejezete módot nyújt a jelzett visszaélések meggátolására, használja azt mindenki, kit legbecesebb polgári jogainak egyikétől meg akarnak fosztani.

A alkotmányos jogok birtoklása kötelességeket is ró az illetőre, első sorban pedig azt a kötelességet, hogy jogait és azok érvényesítésének szabadságát minden megtámadás ellen megvédjé. Ha akadnak magyar állampolgárok, kik szolgalelkűsügből eszüközül engedik magukat felhasználni arra, hogy polgártársaikat alkotmányos jogoktól megfoszsanak, ám mutassák meg a megfosztandó ellenzéki polgárok, hogy nem engedik választó jogukat egy lelkiismeretlen kormányzat czéljainak feláldozni.

Ez a legkevesebb, a mit joggal elvárhat tőlük minden alkotmányos érzelmű igaz hazafi.

— Itt van, a pénzt majd megadod Kacsugában.

Sápadt az a belső felindulástól, mert a pillanat veszélyes voltát átlátta.

— Jól van — felelte Csepornikov. — Most együtt mehetünk. S ezzel mind a ketten szorosan egymás mellett kimentek a szobából.

Magamra vettem a köpenyemet s utánuk mentem. A vihar kezdett szünni, de még folyton havazott s az ember mintha fátyolon keresztül látta volna a hármast fogatot az ajtó előtt. A kocsis épen fölmászott az ülésére, s benn a kocsisban egy sötét alak ült. A két főhős oda lépett.

— Isten veled, barátom, szerencsés utat — mondá a cserkesz a tajga-keselyű hangján gunynyal Csepornikovnak.

— Isten veled — felelte tompán Csepornikov.

Láttam, a mint egymással kezét fogtak. A csendőr, mintha nem akarná elereszteni a másiknak a kezét. A cserkesz ismétlen mondta: isten veled, isten veled; kezdetben türelmetlenül, aztán kissé nyugtalanul, s éles hangon azt mondta végre: Ugy látszik, te tréfálsz.

— Igen, tréfálok — mondá izgatottan a csendőr, oly hangon, mintha valaki a torkát szoritáná. — Jőjj, birkózzunk egy kissé, ki az erősebb!

Megértettem Csepornikov eme utolsó kísérletének czélját; a menekülni készülő zsákmányt az utolsó pillanatban még fel akarta tartóztatni, maga sem tudta, minő eszközzel.

Birkózni kezdtek. Egy hang sem esett és a cserkesz ingadozó léptekkel a kocsiába lépett.

— Előre! kiáltotta vadul, orditozva. A lovak megrémülve indultak el, a kocsi zörögve gördült tova, s eltűnt a havas sötétségben. A vak éjben csak néhány sajátságos hangon mondott előre! előre! kiáltást hallottam, s azt a benyomást, gyakorolta rám e hang, mint egy felűhődött állat.

A csendőrhöz rohantunk. — Mi az, mi baja van?

— Semmi, semmi, csak fellökött, ordította felkelve a földről. Hanem vigyen el az ördög mindanyitokat! Mért nem ragadtatok meg hátulról?

Ebben a pillanatban Gavrilov is előrohant néhány kocsisal. Későn! Már csak a csengő hangját lehetett kivenni a távolból.

— Nem lehetett, nem lehetett. Se baj. Huzzuk hát tovább így az iga, mondá mint egy saját magát vigasztalva a csendőr. — Így is örülnünk kell az életnek! Isten neki.

Kérelem

a községi, kör- és okl. segéd-, valamint az adóügyi, másod- és aljegyző urakhoz!

Négyezerkétszázkilencvennyolcz tagból áll a mi gárdánk, a magyarországi községi és körjegyzők kara.

Ez a jegyzői kar évek hosszu során át álazas tevékenységet fejt ki társadalmilag véve ugy, mint irodalmilag is.

A sajtóban, a társadalmi sorakozás terén, a vidéki egyletek alapításában, a közigazgatási szaksajtó létesítésében, a községi közigazgatás és a jegyzői kar létkérdéseinek megvitatásában ugy, mint pályakérdések kitűzésében e gárda vezérkara, értelmiségének java, nem kiesinylendő érdemeket szerzett olyannyira, hogy a közvélemény érdeklődése mindinkább fokozódik a jegyzők ügye iránt.

Mindezekre való tekintetből elhatároztuk magunkat „a magyar jegyzők élete és munkái” czim alatt egy oly lexicális munkának megírására, mely a magyarországi jegyzők életrajzát és munkásságát lehetőleg teljesen magában foglalandja.

Kérjük tehát t. Kartársainkat, hogy önéletrajzi adataik vezeté-, kereszt- és előnevük, születési helyük és idejük, vallásuk, családi állapotuk, jelenlegi állásuk, iskolai képzettségük, törvényes minősítésük, nyelvismeretük, közszolgálati idejük és minőségük, társadalmi és irodalmi működésük, továbbá szüleinek neve sorsa s egyéb felemlítendő észrevételek közlése által nekünk nehéz feladatunk teljesítésében segédelmet nyújtani sziveskedjenek.

Az elhalt vagy más pályára átlépett kartársak eselleg ismert életrajzi adatainak közlése munkásságuknak ismertetése szintén kérietik.

A tárgyunkra vonatkozással bíró vidéki lapok, folyóiratok, évkönyvek és egyéb nyomtatványok, mint pl. gyászjelentések, családi értesítők, stb. betekintésre való megküldését azzal kérjük, hogy azokat vett használat után, kiváonatira köszönettel visszazármaztatjuk.

A vállalatunk szellemi részét illető közlemény legkésőbb s. e. augusztus hó végeig Navarra József, községi jegyző czimére küldendő *Borosjenőre, u. p. Öröm, Pest megyében.*

Kérésünket megújítva, maradtunk kartársi üdvözlettel.

Borosjenő, 1895. év május havában.
Nagybecskerek,

Navarra József, s. k.

községi jegyző,
a „Buda és Vidéke”
munkatársa

Hegedűs János, s. k.

megyei aljegyző,
a „Községi Közigazgatás”
szerkesztője.

A törvényhatósági tisztviselők fegyelmi törvénye.

Irts: **Dr. Kostenszky Géza.**)

Korszakos eszméktől, nagy reformoktól terhes napjainkban bizony kevés ember vesztudomást azon hírről, hogy a belügyminiszter a törvényhatósági tisztviselők elleni fe-

*) A Felvidéki közművelődési egyesület korán elhunyt nagytehetségű titkára adta át a Magyarországnak már régebben közlés végett e dolgozatot. E cikkben oly sok figyelemre méltó észrevétel foglaltatik, hogy nemcsak cikkíró emléke iránti tisztelet de dolgozatának jeles volta is késztet arra, hogy cikkét egész terjedelmében átvégyük.

gyelmi eljárást az I. fokon a szóbeliség elvének alapjára kívánják fektetni és az 1886. XXIII. törvényekről így irányú módosítását készíti elő.

Pedig ez a terv egyáltalán nem alárendelt fontosága; úgy a közigazgatási szakörök, mint az országgyűlés tagjai részéről a legnagyobb figyelmet érdemli meg, mert a törvényhatósági adminisztráció jóra valósságának alig képezi valami annyira conditio sine qua nonját, mint a fegyelmi jognak helyes, igazságos gyakorlása, éppen az, a minnek ma teljesen híján vagyunk.

A nyolcz éves tapasztalat megmutatta, hogy azon rossz három törvény között, melylyel 1886-ban a közigazgatást reformálták, melylyel bevették adminisztrációjukba az önkormányzat mezébe burkoltan a főispáni abszolutizmust, — hogy e rossz három törvény között a legrosszabb, elvi és gyakorlati szempontból legsúlyosabb az, mely a „közigazgatási tisztviselő, a segéd- és kezelő személyzet tagjai elleni fegyelmi eljárásról” szól.

Igaz, hogy a közigazgatási jogalkotás terén alig van nehezebb probléma, mint az, melyet a fegyelmi jog szabályozása képez, mert itt egyfelől a közérdeket kell biztosítani, hogy a hasznavehetlen, rossz tisztviselő hivatali jogokat ne gyakorolhasson; másfelől pedig a tisztviselőnek kell garanciát nyújtani, hogy a hivatalával járó köz- és magánjogi természetű előnyök élvezetéből csakis akkor rekeszethetik ki, ha kötelességeit nem tudja, vagy nem akarja teljesíteni.

Ha végig nézünk a különböző államoknál fegyelmi törvényein, hol azt látjuk, hogy a közszolgálat érdekeinek védelme van túlsúlyban a tisztviselői felett; hol azt, hogy a tisztviselő érdekeit helyezik a közérdek fölé; de oly törvényt, mely egyaránt szolgálja ki a közszolgálat és a tisztviselő legfontosabb érdekeit, egy a függetlenség legkisebb attributumát is nélkülöző fegyelmi hatóságnak, arra csakis a miénk, az 1886. XXIII. czikk. szolgált példát.

A közérdeket e fegyelmi eljárás során a közvádoló szerepét vívó tisztviselő képviseli, a kinek szintén az a köz. biz. fegyelmi választmány és belügyminiszter a fegyelmi hatóságai, mint azon tisztviselőknak, a kikre nézve ő tesz vádindítványt; és a ki csakugy van kiszolgáltatva a főispán önkényének, mint akármelyik más törv. tisztviselő. A tisztviselő ügyész a közérdeket tehát csakis akkor fogja csakugyan híven képviselni, ha a főispán is ezen érdek részén áll.

De a főispán nemcsak tisztviselő, még nem is első sorban az, ő politikai megbízottja a kormányának, minél fogva ő legközelebből érinti, ha egy sok rokonnal, jó barátokkal rossz tisztviselő elmozdítása által ellenségévé teszi annak cliquejét, mely elbuktatja valamelyik képviselőjelöltjét, mintha az illető tisztviselő tovább is rosszul dolgozik és megkárosítja a közönséget. De nem képviselheti a közszolgálat érdekeit a legtöbb esetben azért sem, mert a legtöbb esetben sem gyakorlati, sem elméleti kvalifikációja nincsen, és ennél fogva, ha akarná is, nem képes megítélni, micsoda a közszolgálat érdeke, mert tudvalevőleg igazságosan cselekedni csak az tud, a kiből nemcsak meg van az erkölcsi készség mindig azt megtenni, a mit az igazság követel, hanem a szellemi képesség is, megítélni, mit követel az igazság.

És a főispán nemcsak elnöke a fegyelmi választmányának, hanem a marasztalt tisztviselőn kívül, ha az eljárás hivatalból rendeltetett el, csakis neki van felelőssége.

Tegyük tehát fel, hogy egy főszolgabíró ellen elrendelik a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot; de a főszolgabíró pótolhatatlan jó kortes; a tisztviselő ügyész tehát főispáni szuggesztió folytán a súlyos fegyelmi vétség daczára csak 50 frt bírságot indítványoz, miáltal az alispán válik I. fokon illetékes fegyelmi hatósággá; az alispán elmarasztalja a vádlottat az 50 frt bírságban, bejelenti a főispánnak és ezzel aztán vége; az igazságnak elég van tőve és a jó kortes a jövő választásra is megmarad. És, hogy a belügy-

miniszter ne kívánja fel „felülvizsgálat végett” az iratokat, arról is tesz a főispán.

De ha felülvizsgálat vagy felebbezés folytán felülbírája is a belügyminiszter a fegyelmi határozatot, van-e abban garancia arra, hogy csakis a közérdeket fogja szem előtt tartani?

Nincs! Látszik már abból, hogy a miniszter, az iratok felérkezven, először is bizalmasan véleményt kér — a főispántól.

De nincs garancia benne főleg azért, mert a vizsgálati iratokból egyáltalán nem alkothat magának a miniszter helyes véleményt a tényállásról; és mert másfelől parlamentális kormányának a tagja, melyre nézve sohasem lehet teljesen közönyös, nem fogja-e egyik-másik határozata valamelyik kerületben a pártviszonyokat alterálni.

A dolog tehát úgy áll, hogy a közszolgálat érdekeinek a fegyelmi eljárás összes fokozatain nincs egyetlen teljesen megbízható képviselője; a mai fegyelmi eljárás során nincs semmiféle intézményen biztosítékunk arra, hogy a hasznavehetlen tisztviselőt csakugyan megfoszszák azon lehetőségétől, hogy a köztisztviselői minőségben a közönségnek újabb és újabb károkat ne okozzon.

A főispán ellenében hiába állana talpra a törvényhatósági közgyűlés; e hát különben is odiosus dolog minálunk valakit a kenyérről akarni megfosztani.

És még az eljárás maga milyen! Mondjuk, hogy az alispántól egy tisztviselő, a ki nem tagja a köz. bizottságnak, megtagadja az engedelmességet valamely fontos kérdésben, az alispánnak 10 frt-ig van rendbírósági joga, de ily esetben a rendbíróság maximuma is kevés; a fegyelmi vizsgálatot megelőző vizsgálatot rendeli tehát el és az vagy maga, vagy megbízottja által fogatosítja. Ezen határozata ellen a tisztviselőnek felebbezési joga van, a felebbezésre nézve a havonként egyszer ülésező fegyelmi választmány határoz; tegyük, hogy helyben hagyja az alispán végzését és a vizsgálat megkezdődik. Kihallgatják külön-külön a vádlottat és a tanukat és akkor, mikor az alispán a bizonyítást elégségesnek tartja, kiadja az iratokat az ügyésznek. Ennek vádindítványt kell tennie, melyre 8 nap alatt a vádlott megteheti írásban az észrevételeit. Ha az ügyész pl. 100 frt bírságot indítványozott, az úgy a köz. bizottság fegyelmi választmánya elé kerül. Ez, tegyük, pótvizsgálatot rendel és kezdődik a körutazás újból.

Végre határoz, elítéli az engedetlen tisztviselőt: igen ám, de az is, a főispán is felebbezhet és végérvényesen a belügyminiszter mondja ki az ítéletet. Ez, pedig jó ideig tart, úgy hogy Magyarországon, bátran merem állítani, nincsen nagyobb fegyelmi ügy, mely egy esztendőnél rövidebb idő alatt intézhetné el. Már most miféle hatása, milyen haszna van az ilyen fegyelmi igazságszolgáltatásnak. — Semmi vagy éppen engedelmesség esetén a semminél is kevesebb.

De volna bár százszorta is gyorsabb ez az eljárás, nem volna megnyugtató azért még sem, mert szóbeliség és közvetlenség nélkül egy politikai hatóság vagy ennek közegei előtt folyván, mi sem biztosítja, hogy, a mikor az állam fontos érdekeiről, egy-egy tisztviselő ekzisztenciájáról van szó, a tényállás kétséget kizárólag megállapíthatóság és így szubszentáltasság a megfelelő jogszabályokat.

Ki kell terjeszteni a hivatalfőnök rendbírósági jogát; a rendbíróságok ellen lehet csakis a felfolyamodás megengedésére szorítkozni; de súlyosabb fegyelmi esetekben, midőn nagyobb, mondjuk 200 forintot meghaladó pénzbírságot, vagy hivatalvesztést indítványoz a közvádoló, ott az eljárást a szóbeliség és a közvetlenség alapjára kell fektetni és oly bíróságot kell szervezni, mely a kellő szakképzettség mellett a függetlenség minden garanciájával is bírjon.

A német birodalmi tisztviselők ily fegyelmi ügyekben két fokozatban a császár által előkelő közigazgatási tisztviselőkből és bírákból kinevezett szenátusok bíraskodnak a

hivatali fejelem minden sörleme nélkül; miért ne lehetne ez nálunk is így; miért ne bíraskodhatnék súlyosabb fegyelmi vétségek esetén utolsó fokon a belügyminiszter helyett tisztem a felső közigazgatási bíróság? Így nem történhetnék meg az, hogy a belügyminiszter az egy sikkesztő tisztviselő fegyelmi ügyére vonatkozó iratoknak az ügyészséghez való áttételét megtiltsa, — mert a vétkes fiatal ur keveset sikkesztő (és mert jó szöszölőja van); de nem történhetnék meg az sem, hogy jóra való, de néha kellemetlen tisztviselőket megfoszszanak a megéhetes eszközeiktől és a tisztelettől, melyet maguknak gyakran évtizedek munkájával megszereztek.

A közvádoló tisztet a királyi ügyészre kell bízni, a kit megvéd a törvény illetéktelen befolyások ellen.

A hi r, hogy a belügyminiszteriumban az 1886. XXIII. t. czikk módosításának szükségességét belátva, azt előkészítik, mindenütt őszinte örömmel fog kelteni, a hol megvan az egészséges jogérzés és megvan a modern közigazgatás igényeivel szemben a szakképzettség által feltételezett megkívántató fogakonyaság.

Csakhogy nem elég első fokon behozni a szóbeliséget és a többi meghagyni: hanem halomra kell dönteni az egész törvényt, mely felett nyolcz év tapasztalatai kimondták a halálos ítéletet.

Jó tisztviselőt csak úgy fogunk kapni a törvényhatóságoknál, ha létele jogilag is biztosítatik, ha nem lesz kivéte az ember annak, hogy bizonyos, talán a közérdek rigorózus respektálásából eredő intraktabilitás miatt egyszerűen kiteszik a hivatalból, bármennyire legyen is vele ezzel megelégedve a község, melyet szolgál. De viszont biztosítani kell azt is, hogy a vétkes, rossz elemek a törvényhatóságok tisztikarából még akkor is kiselejtezzenek, ha jó kortesek vagy befolyásos klikkek állanak a hátuk mögött.

És a mai fegyelmi törvény mellett ez is, az is lehetetlen. Lehetetlen, mert alapszámja rossz. Ezért toldozással, novellával a bajok segíteni nem lehet, az orvoslásnak csak egy módja van, az alapszámot szakítani, a fegyelmi eljárást is a tárgyi igazság érvényesülésének minden biztosítékával körülvenni!

Politikai hírek.

*. **A jogi államvizsgálatok reformja.** Wlaciuss Gyula közoktatási miniszter a napokban, mint értesülünk, a budapesti egyetem jog- és államtudományi karához leiratot intézett, melyben utasítja, hogy a most tenálló vizsgálati rend reformja tárgyában, mellőzve azonban a szigorlatok kötelező voltának kérdését, megfelelő javaslatokat készítsen s terjeszsen föl eléje. A szigorlatok kötelező voltának kérdése ezuttal azért mellőzhető, mert ez irányban a kormány már régebben határozott s az igazságügyminiszteriumban még Szilágyi Dezső idejében törvényjavaslat készült, mely megszűnteti a tudori szigorlatok kötelező voltát. Ez a törvényjavaslat még az őszszel előterjesztetik s így most már csak az államvizsgálatok reformja van hátra, melyre nézve a közoktatási miniszter az említett kartól javaslatokat kér. Hogy e téren sürgősek a reformok, az kétségtelen, mert a mostani tömeges vizsgálatok, melyekkel a tanárok főleg a tanév elején és végén heteket át csaknem egész nap el vannak foglalva, egyáltalán meg nem felelnek a vizsgálatok céljának. A jelentkezők roppant tömege mellett lelkiismeretes vizsgálatról szó sem lehet. A mostani sokféle vizsgálat egyáltalában fölösleges s ha a joghallgatónak

kevesebb vizsgálatot kellene tennie, mindegyikre alaposabban elkészülhetne, mint most. Elméletben a tanárok közt csakugyan általános az óhaj, hogy a vizsgálatok számát apasztani kellene. A gyakorlatban azonban az apasztásnak egy, de nagyon komoly akadálya van s ez az, hogy a vizsgáló tanárok közül igen soknak — itt első sorban az illetőnek a tantárgya határoz — jelentékeny jövedelme van a vizsgálatokból, melyek mindegyikéért elég tetemes díj jár. Eppen most, júniusban van a vizsgák főévédjája s megtörténik, hogy egyik-másik tanárnak egy-egy nap különféle vizsgáiból és szigorlataiból 150 forint jövedelme van. Ez a maximum ugyan s csak egy pár kivételes napon esik meg, de általában a sok vizsgadíj minden jogtanárnál tetemes évi jövedelmet tesz. A tanároktól bajosan lehet tehát várni, hogy, bármi sok fáradságot okoznak nekik a tömeges vizsgák, a mostani vizsgálati rend gyökeres reformjára tárgyabban megfelelő javaslatot tegyenek. Itt magának a minisztériumnak kell saját belátása szerint s tisztán az egyetemi oktatás, nem pedig bármi magánérdek szempontjából a szükséges reformokat megállapítani és végrehajtani. Ma a jogtudományi kartól ez irányban megfelelő javaslatok alig várhatók. Egészen másképp állana a dolog, ha a miniszter előbb elrendelné, hogy minden államvizsgálat díjmentes legyen. Ez esetben a kar elfogulatlanul állana a kérdéssel szemben s valószínűleg olyan javaslatokat tenne, melyek a mostani rendtartásnál jobban biztosítják a jogi szakoktatás igazi céljainak elérését.

* **A király nyilatkozatai.** A „Pester Correspondenz”-nek egy berlini diplomáciai körökből eredő tudósítása jelenti, hogy az ő felsége által az általános béke megszilárdítása felől a magyar és az osztrák delegációhoz intézett választ és nyilatkozatot a világbékének tett becses szolgálatképpen kell hálasan elismerni. Udvari körökből erre nézve Vilmos császár következő nyilatkozatát jelentik:

„Atyai barátom és hű szövetségese Ferenc József császár és király igazi apostoli király. A béke apostolsága egy európai uralkodónak sem köszönhet többet, mint neki. Európa összes államférfiai iparkodhatnak, hogy az ő be- és kifelé békeszerző uralkodói bölcsességétől tanuljanak.

* **Szatmárvármegye új főispánja.** A király — mint a hivatalos lap közli — Simonsits Bélát, Tolnavármegye alispánját, Szatmár vármegye és Szatmár-Németi szabad királyi város főispánjává nevezte ki.

Simonsits Béla egy cikluson keresztül képviselte a parlamentben a dunaföldvári választókerületet, de 1887-ben Szeniczey Ödönnel szemben megbukott s ekkor a völgyeségi járás főszolgabírójává választották meg. Az alispáni állásban közvetlen utódja volt Perczel Dezsőnek, a kinek érdekében a legutóbbi bonyhádi választás alkalmával nagyon sokat tett. Perczelt meg is választották s a belügyminiszter most egy főispánsággal jutalmazza meg a jó kortesszolgálatokat tett tolnai alispánt. Simonsits Béla különben igen erélyes, pontos, szorgalmas tisztviselő. Mint völgyeségi főszolgabíró szépen rendezte a járásában fekvő községek jegyzőségeinek fizetését. Mint alispán is sokat dolgozott. Érdeme, hogy a vármegyei tisztviselők fizetését rendezte, félmillió kölcsönön kiépíttette az utakat, a szegszárdi Ferencz-kórházat megnagyobbíttatta s Tolnáni katonai laktanyát építtetett. Modora kissé darabos s Szegszárdról való távozását nem nagyon sajnálják.

HIREK.

— **Kinevezés és áthelyezés.** Kovacsay István temesvári kir. táblai irodatiszt az újvidéki törvényszékhez irodaigazgatóvá neveztetett ki, — Farkas Geza újvidéki tszki irodatiszt pedig a temesvári táblához helyeztetett át.

— **A zombori kereskedelmi iskolában** az érettségi vizsgálatok már megtartották Gräff Nikáz tanfelügyelő és Kulinyi Zsigmond minisiteri biztós jelenlétében. A 11 jelentkező közül 8 tanuló nyerte el az érettség elismerését, 2 két hónapra, 1 pedig egy évre lett visszavetve.

— **A zombori állami főgymnásium pályakoszoruzottjai.** Ki ne emlékezne diák korából azokra az időkre kellemesen, mikor az önképzőkörben tette meg első szárnypróbálgatásait, melyekről ifju naivitásában egész bizonyosnak vélte, hogy azok a hallhatatlanság utjának legelső lépései? S ki ne tekintené most is, még öregkorában a rokonszenv teljességével azokra az ifjakra, kik most egész lelkesedéssel ugyanazt csinálják, a mire mi évtizedek előtt törekedtünk. A zombori főgymnásium önképzőköre is folyó hó 8-án tartotta évi zárgyűlését, a melyen a pálya díjak osztották ki. Díjakat kaptak: Dömötör Aladár egy 12 koronás, egy 5 koronás és egy 10 frankos díjat. Falcione László három 10 koronás és egy 10 frankos díjat. Schlagetter Leo egy 12 koronás és egy 10 frankos díjat. Zátonyi Dezső 10 frankot. Blazsevác Antal 6 koronát. Késmárky József 6 koronát.

— **A gymnasiumi ifjuság tornaversenye** vasárnap délután folyt le a közönség élénk érdeklődése közben. A délutáni boros időjárás már-már kérdésessé vált, hogy megtarthatják-e a versenyt a kitűzött napon, s így a tornaszerek felállításával is késedelmeskedtek, a minek aztán az lett a következménye, hogy a verseny a kitűzött 4 óra helyett csak 5 órák vette kezdetét. Igazán szép látványt nyújtott az ifjuság felvonulása. A versenybírószág Gerevics Gusztáv gymnasiumi igazgató elnöke alatt Raisz Lajos, Rác Soma és Roediger Lajos urakból alakult meg. A tornagyakorlatok megkezdése előtt a gymnasiumi énekkar a „Majusi indulót” adta elő teljes precizitással. Mindenek előtt az ifjuság szabadgyakorlataiban nyílt a közönségnek alkalma gyönyörködhetni. Majd osztályonként kezdtek meg a gyakorlatokat a „lovon es korlátton”. Volt aztán szertornázás, rendgyakorlat, tornajáték és végül a tornaverseny: póznamászás, kötélmászás, szaladóverseny, súlydobás, ugrás, birkozás. A gyakorlatok és a verseny valóban élvezetes volt azoknak, a kik azokban gyönyörködhetek, s kiváló elismerést szerzett azok kitűnő rendezőjének, Demetrovits Sándor urnak, a zombori főgymnásium jeles tornatanárának.

— **Dalestély.** A zombori kaszinó-együleti dalárda folyó 1895. évi június hó 13-án a polgári kaszinó-egyület kerti helyiségében rendezti ez idei második alapszabály

szerű dalestélyét, melyre a dalárda pártolótagjait tisztelettel meghívja. Műsor: 1. Bartay Ede: Nemzeti ima. 2. Lányi Ernő: Magyar dalok. 3. Abt Ferenc: Vineta. 4. Gróf Festetics Leo: Arvánlyhaj. 5. Dr. Horváth Akos: Magyar dalok. 6. Huber Károly: Vadászkar. Ezek a férfiarok az újvidéki dalverseny alkalmával kerültek előadásra és ezek közül a 6. számú volt az első díjat nyert versenykar. Belépő-jegyek 50 krával Sztrilich Zsigmond ur kereskedésben előre is válthatók. Pártolótagok a tagsági-jegy második szelvényével válthatnak jegyet. Kezdeté 8 órákor.

— **Zárvizsgák.** A zombori róm kath. összes elemi iskolákban az 1895. évi zárvizsgák a következők sorrendben állapították meg: 1895. évi június hó 15-én d. e. 9 órákor a gradina-tanyai- és d. u. 3 órákor a Nenadits-tanyai iskolában Szlávny Ferenc iskolaszéki tag ur jelenlétében. 1895. évi június hó 17-én 1/28 órákor ünnepélyes „Veni-Sancte”, melynek végeztével a központi fiúiskola I—VI. osztályában a hittani vizsgák Szlávny Ferenc iskolaszéki tag ur jelenlétében fognak megtartatni. Ugyanez napon d. e. 8 órákor a zárdaiskola 5. alsó osztályában Bittermann Nándor iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyancsak június hó 17-én d. u. 2 órákor a bánát-külvárosi iskolában Pekánovits András iskolaszéki tag ur jelenlétében. D. u. 3 és fél órákor a szelencse külvárosi iskolában Thum Vince iskolaszéki tag ur jelenlétében és végre ugyanez napon d. u. 3 és fél órákor a zárdaiskola VI—VIII. osztályában a hittani-vizsgák Mihályi János iskolaszéki tag ur jelenlétében. A többi tárgyak vizsgái: Június hó 18-án d. e. 8 órákor a bánát-külvárosi leányosztályban, 10 órákor a fiúosztályban Pekánovits András iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyancsak június hó 18-án d. e. 8 órákor a zárdaiskola I. osztályában Falcione Lőrinc iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanez napon d. u. 2 órákor a szelencse-külvárosi leányosztályban és d. u. 4 órákor a fiúosztályban Thum Vince iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanez napon d. u. 3 órákor a zárdaiskola II. osztályában dr. Donoszlóvits Vilmos iskolaszéki tag ur jelenlétében. Június hó 19-én d. e. 8 órákor a központi fiúiskola I. osztályában, 10 órákor a II. osztályban Molnár István iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanez napon d. e. 8 órákor a zárdaiskola III. osztályában id. Husvéth István iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyancsak a zárdaiskola IV. osztályában d. u. 3 órákor Paul Kálmán iskolaszéki tag ur jelenlétében. Június hó 20-án d. e. 8 órákor a központi fiúiskola III. A) osztályában, 10 órákor a III. B) osztályban Tarczy Mór iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanez napon d. e. 8 órákor a zárdaiskola V. osztályában Szondy Mátyás iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyancsak június hó 20-án d. u. 3 órákor a zárdaiskola VI. osztályában dr. Vadas Kálmán iskolaszéki tag ur jelenlétében. Június hó 21-én d. e. 8 órákor a központi fiúiskola IV. A) osztályában, 10 órákor a IV. B) osztályában Zsulyevits Ernő iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanez napon d. e. 8 órákor a zárdaiskola VII. osztályában Mihályi János iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyancsak június hó 21-én d. u. 3 órákor a zárdaiskola VIII. osztályában Schlagetter Gyula iskolaszéki tag ur jelenlétében. Június hó 22-én d. e. 8 órákor a központi fiúiskola V. és VI. egyessített osztályban Bittermann Nándor iskolaszéki tag ur jelenlétében. Ugyanez napon d. e. 9 órákor a zárdaozdobán, d. u. 2 órákor a magánvizsgát és 5 órákor a tornavizsgája fog megtartatni. Június hó 23-án d. e. 8 órákor „Te-Deum”, mely után az iskolai előadások folyó évi szeptember hó 2-ig szünetelni fognak, végre az 1895/6. iskolai tanévre a tanulók beiratása f. évi augusztus hó 30. és 31-én szokásos módon fognak az illető osztályokban eszközöltetni, az iskolai tanév pedig 1895. évi szeptember hó 2-án fél 8 órákor tartandó ünnepélyes „Veni-Sancte”-vel veszi kezdetét.

hó 15-én azaz szombaton, mely társasvacso-
rával lesz egybekötve özv. Ballun Lujza
megnyitja. Egy teríték ára 60 kr.

— **Kereskedő ifjak ünnepélye.** A
szegedi kereskedő ifjak társulata vasárnap
tartja a szomszédos kamarás erdőben már
jelzett nyári ünnepélyt, mely ha eső nem
lesz, fenyőes sikerűnek ígérkezik. A szomszédos
Szabadka, Makó, Zenta s Ó-Kanizsa
társjegyleti is részt vesznek számos vendég-
gel a kiránduláson s az élelmes rendezőség
kellőleg gondoskodik a vendégek szórakoztatá-
sára és mulattatására. Lesz katona s cigány
zene, érdekes csolnak verseny, érdekes teke-
verseny, lawn-tennis, díjlovászat, lampionos
csolnak menet, tűzijáték s tánc virradtig.
Külön lovasúti vonatok déli 12 órakor s
delután fél kettőkor indulnak a Tisza-szálla-
da elől, s gondoskodva van kellő számú koc-
sikról és delután 4 órakor vonathoz is.

— **Halálozás.** Schönstein Mór Szabad-
ka város egyik derék polgárát lesújtó csapás
érte, neje szül. Auerbach Karolin, f. hó 8-án,
életének 63. évében hosszas szen-
vedés után elhunyt. Temetése f. hó 9-én,
hétfőn d. u. 4 órakor nagyrésztvél mellett
ment végbe. A család részéről a következő
gyászjelentést tettük. Schönstein Mór maga
és allulítottak nevében fájdalomtól megtört
szívével jelenti, hogy forrón szeretett felejt-
helen neje Schönstein Mórné szül. Auerbach
Karolin folyó hó 8-án, reggel 3/49 órakor,
életének 63-ik. boldog házasságának 39-ik
évében, hosszas szenvedés után jobb létre
szenderült. A boldogultnak hült tetemei folyó
hó 9-én d. u. 4 órakor fogtak a helybeli izr.
sirkertben örök nyugalomra tétetni. Szabad-
kán, 1895. június hó 8-án. Az elhunytat
kesergő férjén kívül siratják még: Schönstein
Jakab és neje szül. Lehner Janka, Schön-
stein Amália és férje Holtzer Mór, Schönstein
Soma, Schönstein Albert (Béla) gyermekei.
Özv. Stienitz Simoné szül. Auerbach Teréz,
testvérei. Schönstein Zsigmond sógora és
gyermeke. Holtzer Irén, Holtzer Etelka és
Holtzer Rozika unokák. Továbbá számos
rokonai és ismerősei. Béke lengjen a hű
hiteztárs, szerető anyja és nagymama porai felett!

— **Véres verekedés.** F. hó 3-án
Budza Péter monostorszeghi sokacz beru-
gott társaival s a korcsmban összegabajodott.
A verekedőket csak nagy nehezen lehetett
szétválasztani. Budzó uramat azonban alapo-
san helybenhagyták: megkéselték s a fejét
beverték.

* **Felhívjuk a t. hölgyközönséget
Engel Mór** mai hirdetésére.

Törvényszéki csarnok.

„Védői hivatás.”

Lapunk múlt számában említett tettünk
a *kulai adóhivatalt sikkasztások monstre-
bűnpörében* hozott nagyterjedelmű ítéletről,
melynek kapcsán azt is megemlítettük, hogy
furcsa kázus származhatnék abból, ha Pipos
Gábor, kit a törvényszék 6 havi fogházra
sújtott, a felsőbírósg fölmentené, mert a
nevezett vádlott védője a hozott ítéletet meg-
nyugvással vette tudomásul, holott véden-
ceze felebbezzel. E megjegyzésünkre most a védő
dr. Pataj Sándor a „Bácska” című lapban
reflektál s azt vitatja, hogy véden-
cerében lévén, a kiszabott büntetést annál
inkább is igazságosnak kellett tartania, mert
7 vádlott közül Pipos volt az egyetlen, a ki
minden további büntetés alól szabadult. E
monstre-bűnpör minden egyes phásisa kime-
ritő részletességgel közölteit s így jól tudja
azt még az a laikus is, a ki e bűnpört
figyelemmel kísérte, hogy sem Pipos Gábor
nem ismerte be azt, hogy megvesztegették,
sem védője. Ellenkezőleg azt vitatta Pipos s vé-
dője, hogy őt meg akarta ugyan Knefély

vesztegetni, de ő — bár elfogadta a pénzt
— érte hivatalt kötelességét meg nem szegte,
s egyáltalán semmivel sem viszonzta azt.
A törvényszék mindazonáltal megvesztege-
tésben mondotta ki őt bűnösnek, mely föl-
fogását azonban nagyon sokan — jogászok
— tévesnek tartják. Pipos Gábor tehát a
felső bírósg könnyű szerrel fölmentheti, de
e fölmentés érdekében ügyes és lelkiismer-
etes védő, a ki felebbezésében az idevágó ér-
veket alaposan kifejti, — sokat tehet. Annál
furább volt az, midőn a fölmentést kérő védő
az ítélethirdetésnél álláspontját megváltoztat-
ta, s mivelhogy véden-
ceze *kitöltötte már*
a reá mért büntetést s a nagyközönség a védő
megnyugvását *védői sikernek* minősítheti, —
az ítéletet tudomásul vette. Ez az eljárás
múltán kellett föltenést. Mert ha tényleg föl-
menthető Pipos, akkor elítéltetése, még ha
kitöltötte is büntetését, szegyenfolt rá
nézve. Nagy különbség van ugyanis a közt,
hogy valaki 6 havi vizsgálati fogság után
fölmentetik, s a közti, ha valakire a kitöltött viz-
sgálati fogságot jogerős ítélet „fenyítés”-nek
deklarálja. Hét vádlott közül egyedül Pipos
volt az, kiről a jelenvolt védők majdnem
kivétel nélkül azt hitték, hogy *teljesen* föl-
lesz mentve. Mert tényleg büntetőjogi szem-
pontból helyzete a legkönnyebb volt. A
védőnek egyebiránt ki kell merítenie minden
eszközt, melylyel véden-
ceze helyzetén segí-
thet. Soha sem szabad pillanatnyi és látszó-
lagos siker kedvéért a védelem ügyét áldo-
zatul dobni, s az a védő, a ki véden-
ceze inteni ellen jár el, a ki elítélt véden-
cezenek további jogsegélyt nyújtani nem akar, a ki
az elsőbírósg ítéletét, még ha véden-
ceze erkölcsileg tönkre is teszi, — megnyug-
vással fogadja, lehet nagyon derék gen-
tleman, lehet szigorú Cátó, a ki az igazsá-
got mindenek fölé helyezi, de a védői hiva-
tásról ne adjon a „közönség köréből” érte-
kezést, mert alaposan fölül vele. A védő
ur ugyanis, hogy igazolja eljárása helyessé-
gét, egy más bűnügyben aratott sikerét is
fölemlíti. „Egyik hivatásomat — ugy-
mond — egy a büntetőtörvény 423 §-ába
ütköző és 10 évi fegyház minimummal bü-
ntetendő gyujtogatásért 1 havi fogházat ka-
pott, én „védői hivatásomat” úgy fogtam
föl, hogy ebben meg kell nyugodni és si-
került ezáltal elérnem azt, hogy a vádható-
ság is megnyugodott és ezen *rendkívül
kedvező* ítélet *jogerőssé vált.*” Nem is-
merjük a fölhozott jogesetet, de egész ála-
lánosságban jegyezzük meg, hogy az a kö-
rülmény, miszerint a súlyos vád alatt levő
vádlott csak egy havi fogházzal sújtattat s
abban a *vádhatóság* megnyugodott, arra vall,
hogy a *sohas vád teljesen alaptalannak*
bizonyult. És nem vagyunk egy cseppet
se meggyőződve arról, hogy a védő felebbe-
zése esetén nem szabadult volna-e a vád-
lott minden büntetés alól, avagy nem szál-
lítottat volna-e le a büntetés mérve. A bi-
rósg ugyanis nem hoz soha s így ebben
az esetben se hozott „rendkívüli kedvező”
ítéletet, ez a kitélt büntetőjogi nonsens. A
bírósg a bír. rendelkezései a'apján ítél s
nem kedvezett a vádlottnak, hanem követte
meggyőződését. Kétségtelen, hogy a védőnek
is jogában áll meggyőződését követni s nem
egyszer történnik meg, hogy a meghirdetett íte-
letbe maga a vádlott belenyugszik, *de védője*
felebbez s nem egyszer történt meg az is,
hogy a felsőbírósg az ítéletbe belenyugodott
vádlottat védője felebbezése folytán fölmen-

tette, arra azonban nincs példa széles ez
országban s azonkívül is, hogy vádlott a
hozott ítélet ellen ártatlansága érzetében fe-
lebbezést jelentsen be s védője az ítéletbe
belenyugodjék. Ennek tulajdonkép semmi
értelme nincs. De mégis . . . van egy . . .
Védői siker hiú látszátaért való erőlködés
egy laikus közönséggel zsuffolt vértárgya-
lái teremben azt sugallhatja a védőnek,
hogy jelentse ki megnyugvását, hadd lássa
az a nagyközönség, miszerint a monstre-
bűnpörben egyetlen védő aratott sikert, a ki
nem más, mint dr. Pataj Sándor. Csakhogy
ilyesmi a komoly védői hivatástól messze
esik.

Roheim contra Hajós.

A zombori kir. törvényszék, mint fe-
nyitő bírósg f. hó 10-én foglalkozott a még
tavaly történt Roheim contra Hajós párbaj-
ügygyel. A kir. törvényszék Dalmay Pál el-
nöklete alatt Sztójkovits György és Sántha
Ármin bírákból alakult; jegyző: Korláth. A
vádhatóság képviseletében Mayer Károly kir.
alügyész jelent meg. A vádlottak padján
Roheim Zsigmond, a tanuk padján dr. Sági
Samu orvos, Patucci Mór közös hadsereg-
beli főhadnagy, Vujevich Lajos és dr. Molnár
Gyula mint párbajsegédek foglaltak helyet.
A tárgyalás Roheim Zsigmond kihallgatásá-
val vette kezdetét, a ki előadja, hogy ta-
valy júniusban egy Tóth-Kálmán-köri mű-
kedvelői előadás után többek társaságában
az Elefant-szállóban borozgatók. Hajnali 5
óra tájban haza indult és elhaladt egy ven-
dégelő asztal mellett, hol Patucci Mór közös
hadseregbeli főhadnagy, Buda és Hajós hon-
véd-hadnagykok ültek. Odaköszönt, hogy:
„szervusz meine Herren!” Meglepetve, hogy
köszöntését csupán Patucci viszonzza, oda-
lépett az asztalhoz s kérdést tett, miért
nem viszonzozzák köszöntését? Akkortájt a
tisztikar s polgári elemek közt némi félreér-
tések forogtak fenn s Roheim a köszöntés
nem viszonzását arra vélte visszavezetheti.
Buda azt felelte, hogy nem vette észre.
Hajóssal azonban szóváltásba elegyedett,
melynek részleteire nem emlékezett tisztán.
Ez okból másnap fölkeré Vujevich Lajos
barátját, hogy tisztázza ez ügyet. Vujevich
eljár dr. Molnár Gyulával egyetemben s
megállapították, Hajós segédeivel Francz
Endre százados és Patucci Mór főhadnagy-
gyal, hogy másnap a honvéd-laktanyában
kardpárbaj legyen úter-bandageok mellet
harcképtelenségig. A párbaj másnap a mon-
dott időben megtörtént, s Roheim megsebe-
sülésével végződött.

Elnök: adja elő mentségét, miért fo-
gadott el kihívást, tudva azt, hogy a párbaj
tiltott cselekmény?

Roheim: nem tehettem ki magam an-
nak, hogy gyávának tartsanak.

Azután kihallgattatik Patucci Mór, a ki
részletesen elmondá az eset előzményeit s
kijelenti, mint azt annak idején, Roheim se-
gédei előtt is kijelentette, hogy a köszöntést
tisztitársai azért nem viszonzozhatták, mer
oly élenken társalogtak egy rajzba is foglalt
hadgyakorlati terv fölött, hogy nem vették
észre Roheim köszöntését. A kihívó fél Ha-
jós hadnagy volt, miután Roheim segédei
megelégedtek a kapott fölvilágosítással s ré-
szükről az ügyet befejezettnek jelentették ki.
Hajós elégtételt kért azért, mert Roheim a
szóváltás hevében székelt nyult.

Mást, mint fegyveres elégtételt a segé-
dek elfogadhatónak nem tartották a fenfor-

szélyesebb sérülések elviselésére. Egy anya így nyilatkozott tizenéves fiáról: „Mádjia a foot-ball-játékok. Már kapitánya az ő tizenegyenek. Nem is feltűnöm semmikép, ha mindig csak kicsi gentlemanekkel volna dolga, de mániája mindig a parasztokkal kikezdeni.” És egy harvardi tanár hozátette: Hát a játékok hevében biz sok erős ütés hull az áldozatokra. De a játékok megis divatban marad, mert a championok dicsőséget szereznek. Amerika minden zugában ezt a játékok kedvelik a kis legénykék és ez edzi a fajt. „... Ime, a tanár ur absztrakt formában kifejezte azt, a mi az amerikai tömegek ösztönét képezi, egy ösztön, mely igen különös jelekben nyilvánul. A küzdelem alatt egy finom hölgy elküldte „Beauty!” mig a porondon olyan ütélges folyt, hogy öt-hat gyermek a földre rogyott. Valahányszor ilyen játék készül, a hírlapok nozzak a küzdők arczsképeit. A győzteseket és a legyőzötteket meginterjúvolják és a lapok a közönségnek híven beszámolnak, mit mondanak, mit esznek-isznak az ünnepeket.

Azokban a milyen nagy fanatizmusal kezvelik e brutális sportot, épp oly ellenzéssel is találkozik az. Ugyanaz a szellem, mely ezen felgladiátorok iránti extazisba kergeti Amerika egyik részét, másokat meg arra készítet, hogy küzdenek ez elvadulás ellen. Így aztán pro és contra egyletek keletkeztek már és nincs kizárva, hogy a gyakori szerencsétlenségek az irtoztos játékok kiirtására végre törvényhozási intézkedéseket is fognak előidézni. Ha az ember egy különösen heves játszámát közéről figyelemmel kísér, észreveheti, hogy mikor a hevültség egy bizonyos fokra hágott, küzdők többé magukon uralkodni nem tudnak. Egy champion teljesen magánkivül lelt, mert a labdáját elvették s kis híjja volt, hogy ellenfelét le nem ütötte. Törvényes tilalmak épp ugy nem fogják kiábrándítani a foot-ball passziójából az amerikai közönséget, mint nem gyógyították ki a boxolás mániájából. Midőn — így végzi Bourget érdekes leírását — Cabernetek és Mitchellnek a mult télen Jacksonvilleben kellett találkoznok, fűtött különvonatokra volt szükség, hogy a két boxert pártfogóik Floridas városba szállíthassák. A két ellenfél training feltételei naponta minden újságban olvasható voltak. Mikor néhány héttel később Jacksonville-ba érkeztem, még mindig ez a fight képezte a közbeszéd tárgyát és ha ezt a tárgyat elhagyták, akkor bizonyosan csak azért tették, hogy egy másik fight-ról beszéljenek, t. i. arról, mely a kaliforniai és ausztráliai champion közt volt tervezve. Azt hiszem, hogy a legközelebbi elnökválasztás nem fogja a közvéleményt annyira igénybe venni, mint ez a készülődésben volt ökölvívadal”.

Közgazdaság.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazionei Generali) f. é. majus hó 11-én tartott 63-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1894. évi mérlegek

A zárszámadási jelentéséből látjuk, hogy a társaság életbiztosítási díjtartaléka 1894. évi december hó 31-én 43.200.401 frt 50 kr-ra emelkedett, míg kár- és nyeresémi részesülési tartalékok czimén 1.083.976 frt 46 kr. vezetetteti új számlára elő 1894. december 31-én az érvényben volt életbiztosítási tőke összege 169.929.625 frt 03 kr-ra emelkedett; az életbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 7.074.156 frt 18 krt tettek.

A tőz- és szállítmány-biztosítási ágakban a díj- és illeték bevélet 9.819.270 frt 01 kr. volt, a miből 2.778.822 frt 46 kr. mint díj tartalek és 602.905 frt 69 kr. mint kártartalék lelt minden tehertől menten a jövő évre átvitelre. Az 1894 december hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékesse váló díjkötelezvények összege 30.541.700 frt 64 kr-ra emelkedett.

Károkkért az 1894-ik évben 9,737.614 frt 48 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a tár-

saság alapítása óta károk fejében 272.139.320 frt 99 krnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből **házainkra 51.009.119 frt 80 kr. esik**, melyet a társaság **158.254 káresterben** fizetett.

Az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék 1,190.544 frt 33 krról 1,091.467 frt 11 krral gyarapított, úgy, hogy az 1894. december 31-én 2,282.011 frt 44 krt tett ki daczára annak, hogy a kisorozás alá eső és a névértékükön bevéltélt értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereségtartalék alapszabályszerű mérvében, a részvnyitőke fele összegében, vagyis 2.625.000 frtban, a kétes követelések tartaléka 80.000 frttal változatlanul fentartatott.

A társaság biztosíték alapjai az idei áttalások folytán 54.990.003 frt 34 krról 58.071.673. frt 84 kr-ra emelkedtek és következőképen vannak elhelyezve 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 7,886,069 frt 48 kr. 2. Eletbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 4,388,122 frt 25 kr. 3. Letéteményezett állampapírokra adott kölcsönök 52,314 frt 51 kr 4. Ertekpapírok 39,020,240 frt 59 kr. 5. Tárca váltók 284,735 frt 02 kr. 6. Folyószámlák (Adósok a hitelezők követeléseinek levonásával) 1,244,297 frt 40 kr. 7. Készpénz az intézet pénztáraitban és bankoknál 1,520.894 frt 59 kr. 8. A részvényesek biztosított adósszevelei 3,675,000 frt — kr. összesen o é. 58,071,673 frt 48 kr.

Ezekből több mint **15 millió magyar értékre esik.**

Az elért 818.536 frt 92 krnyi tiszta nyeresémből a társaság osztaléku részvényenkint 129 frtot aranyban vagyis 300 frankot fizet.

A közgyűlés az eszközölt új választásoknál az igazgató-tanács magyar tagjait **Hegedűs Sándort** és **dr. Jókai Mórt** egyhangulag ismét megválasztotta.

Hirdetések.

ad. 5524.
p. 895.

Hirdetmény!

Melylyel közzé teszem, hogy a Komáromy Mihály és társai által Doroszló község és földbirtokosai képviselőjében Doroszló község bírāja, valamint a kir. kincstári uradalom ellen Doroszló község határának tagosítása iránt folyamatba tett ügyében az előnyomozás és az érdekelt birtokosok megszavaztatásának eszközzésére a kir. törvényszék fenti számú végzésével kiküldtettem, s hogy e végből határnapon **1895. június hó 28. napjának d. e. 9 óráját** Doroszló a község házára kitűztem, e határnapra az összes érdekelttel avval a figyelemzetéssel, idézem meg, hogy szavazni csak személyesen vagy különösen e czéla szabályszerűleg megbizott által lehet, s hogy kiskoru helyett a szülő, gyám vagy gondnokság alatt álló más érdekelt helyett pedig a gyám vagy gondnok külön megbízás nélkül szavazhatnak, továbbá hogy a meg nem jelenők a tágosítást kívánókhöz csatlakozottaknak fognak tekintetni, végül értesítem érdekelteket, hogy a szavazási lajstrom a szavazás megelőző 8 napon át Doroszló község házában közzemlére tetetik ki, s azt az érdekeltek megtekinthetik, s netáni kifogásaikat az ellen fenti határnapon a

szavazás előtt alolirt kiküldött bírónál megtehetik.

Zombor, 1895. június 7. a kir. tszéknél.

Szondy Máttyás

kir. tvszéki bíró, mint kiküldött.

szám 661.

1895

Árverési hirdetmény.

Alólirtott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírótság 1895. évi 476 számú végzése következtében dr. Czvetkovits Péter ügyvéd által képviselt Szeeolyi szül. Vidits Anna javára Pein Pál és Pein Vladimir ellen 800 frt 30 kr. és jár. erejéig foganatostott biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 1460 frtra becsült különféle gabna neműek, és kocsik, lovakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírótság 7729 1895. számú végzése folytán 800 frt 30 kr. tőkekövetelés, ennek 1885. évi márczius hó 4 napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 77 frt 05 krban bíróság már megállapított költség erejéig **O-Szivacson a község háza udvarán leendő eszközzésére 1895 évi június hó 28 napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik** és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.

Kelt Zomborban, 1895. évi június hó 10 napján.

Styrum Mór.

kir. jbrósági végrehajtó

szám 471.

1895.

Árverési hirdetmény.

Alólirtott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírótság 1895. évi 2623. számú végzése következtében dr. Goldstein Ignátz ügyvéd által képviselt Kántor és Polakovits javára Csicsobacscky István ellen 156 frt 12 kr és jár. erejéig foganatostott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 378 frt 20 kr-ra becsült butorneműek pálinka s tehenekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírótság 5801/1895. számú végzés folytán 156 frt 12 kr. tőkekövetelés, ennek 1894. évi december hó 29 napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 41 frt 45 krban bíróság már megállapított költség erejéig **Zomborban a városháza udvarán leendő eszközzésére 1895. évi június hó 21 napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik** és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 109. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adadni.

Kelt Zomborban, 1895. évi június hó 8 napján.

Styrum Mór

kir. jbrósági végrehajtó.

Szabad kézből eladó!

A Dobu-tezában lévő ház 252. szám alatt, mely áll: 5 szoba, 2 konyha, egy nagy pince, félszer, dísznői óborral együtt, kut jó ivóvízzel és szép nagy kert különféle gyümölcsfákkal és szőlőlugassal ellátva.

Bővebb felvilágosítást ad
Bosnyák János
háztulajdonos,
(Dob-utca 252. szám.)

Szolyva és Polenai

szaktekintélyek által elismert kiváló hatású
gyógyvizek

Gyomor és fejfájás, szédülés, cukros húgyár

aranyér bántalmat és köszvényelleni különlegesség!

a friss töltésű, SZOLYVA és POLENAI védjegye!

Luhí Erzsébet

rendkívüli kellemes ízénél fogva, főleg borral vegyítve a betegnek élvezetes, kellemes üdítő italt képez.

tulságos gyomorsav képződésénél. Ijult gyomorhurut és étvágytalanság

torok gége és hörgek idült hurutos bántalmait ellen, feltűnő sikerrel lesz alkalmazva.

A friss töltésű LUHI védjegye!

Főraktár: Budapest, **Frum István utódnál**, tulajdonos **Werner Adolf** Bathányi u. 3. sz. **Megrendelhető:** minden ásványvíz kereskedésben, vagy közvetlenül Gróf Schönborn uradalmi Igazgatóságánál, **Munkácson.**

Ezen vizeknek tiszta kezelése folytán, kellemetlen utóíze nem képződik

Képviseelője a Premier Cycle Co. Coventry-i, a Seidel és Naumann dresdai, The Schmitt Glasgowl, továbbá a Kayser, Dürkopp, Adria és a világhírű Sparbrook gépeknek.

!!! Legolcsóbb be-
vásárlási forrás !!!

Kemény Lajos

kerékpár raktáros
Hód-Mező-Vásárhelyen,
Főter.

Ajánlja az érdeklődők b. figyelmébe a legújabb rendszerű **kerékpárok** ugyszintén **kerékpárreszek és felszerelési cikkekkel** dusan felszerelt raktárát jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltefnek, több kerékpár vásárlása esetén minta-gépekkel megjelenek.

Betanítás vevőknek ingyen.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zomborban már több kitűnő gépem van forgalomban előkelő kerékpár egyesületi tagoknál, hol azok valamint **VANCSEK BÉLA** ur gépész bizományosomnál (lakása Zrinyi-utca 182. szám alatt) mindenkor megtekinthetők.

A lehető legsolidabb kiszolgálásról t. vevőimet biztosítva, vagyok teljes tisztelettel

Kemény Lajos.

Használt kerékpárokat vásárlás esetén illő árban beeserélek.

Hímzési előnyomda.

Hölgyek figyelmébe.

FOULÁRD

ruhabélés métere 14 kr.

ATLAS SATIN

ruhabélés métere 28 kr.

Ruhadiszek, csipkék, szallagok, gazir, crepdeschin, gyöngydiszek meglepő választéka.

Napernyők mélyen leszállított árak mellett.

Tisztelettel

Engel Mór.

Hímzési előnyomda.

Stahel és Lenner Budapest,

Trieur-és lemez-lyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz. Margithid és nyugati pályaudvar közt.
Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurők: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közül kiválasztására.

Trieurők: a zabnak vagy árnának a buza közül és a gömbölyü magvak kiválasztására.

Lenesetisztító és osztályozó-Trieurők: az árpa kiválasztására és a lenese osztályozására.

Osztályozó-Trieurők. Szabadalmazott Trieur és osztályozó-

gépek minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieuröké átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatal, **lyukasztott vagy hasított lemezek** tetszés szerint anyagban ipari vagy gazdasági czélokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Iparosok és gazdák

figyelmébe

ajánljuk

locomobilfűtéshez
kittűnően alkalmas

salgótarjani és petrozsényi darabos, koczka- és dió-szenünket, valamint aknaszenünket kazánfűtéshez.

Mérsékelt árak, gyors és pontos kiszolgálás.

A salgótarjani köszénbánya részvény-társulat igazgatósága.

Budapest, V., József-tér 14.

